

החוג להפרעות בתקשורת

תכנית המ"א

ספר הקורסים תשפ"ג

1. קורסי חובה - אוריינות מדעית ומקצועית

הקורסים מתקיימים בכל שנה.

שיטות מחקר. פרופ' קרן בנאי 2 שש"ס, לשנה א'

תרגיל מתוקשב בשיטות מחקר. פרופ' קרן בנאי לשנה א' יש להירשם גם לקורס וגם לתרגיל המתוקשב.

סוגיות אתיות במחקר-מתוקשב. ד"ר מאיה פלד-רז. 2 שש"ס, לשנה א' בלבד.

מדיניות וארגון שירותי שיקום ובריאות. ד"ר אורן יורקביץ. 2 שש"ס. לשנה ב' בלבד.

סמינר הכנה לתזה. ד"ר ברכה ניר. 2 שש"ס, לשנה ב' בלבד.

סמינר הכנה לעבודה מסכמת. ד"ר רווית ממרן. 2 שש"ס, לשנה ב' בלבד.

סטטיסטיקה ועיבוד נתונים למתקדמים. ד"ר תמר דגני 2 שש"ס, לשנה ב' (מתוכנן לתשפ"ד)
תרגיל מתוקשב בסטטיסטיקה ועיבוד נתונים למתקדמים, לשנה ב' יש להירשם גם לקורס וגם לתרגיל המתוקשב. (מתוכנן לתשפ"ד)

2. קורסי חובת בחירה - קורסים מקצועיים מתקדמים

שימו לב: הקורסים לא מתקיימים בכל שנה.

פונקציה בשפה ופונקציה בשיח- מודלים שונים של תקשורת. ד"ר ברכה ניר.

2 שש"ס

הקורס יעסוק במודלים שונים של תקשורת ובאופן שבו ניתן לגבש מודלים פרקטיים שיתארו ויסבירו אינטראקציות תקשורתיות. במהלך הקורס נבחן תמלילים ותעתיקים שונים שאותם ננתח על פי התיאוריות השונות מתחום התקשורת ומתחום התפתחות השפה והשיח. מתוך ניתוחים אלה נוכל לדון בשאלה כיצד המודלים התיאורטיים משפיעים על הבנת התפקידים של המשתתפים בשיח מחד ועל הבנת הפונקציות הלשוניות והלא-לשוניות מאידך. בין המושגים שאיתם נתמודד בקורס: כוונה תקשורתית, פעולה תקשורתית, פונקציה תקשורתית, משמעות לשונית ולא-לשונית וההבדל ביניהן.

This course covers the clinical use of electrophysiological methods for assessment, diagnosis, and management of individuals who may have peripheral or central hearing loss. Administration and interpretation of various electrophysiological measures including Auditory Brainstem Response (ABR), Auditory Steady State Response (ASSR), Cortical Auditory Evoked Potentials (CAEPs) and Complex-ABR (cABR)/Frequency Following Response (FFR). The course will also include practical lab. The course will mainly cover (but not limited to): 1. Use of ABR and ASSR for estimation of hearing thresholds in infants and other individuals who are difficult-to-test. 2. Use of cABR/FFR and CAEPs in assessment of auditory processing and brain injury. 3. Use of CAEPs/FFR to evaluate cochlear implant and hearing aid function. 4. Use of ABR/FFR, CAEPs to evaluate effects of treatment.

היבטים סמנטיים ופרגמטיים של התפתחות תקשורתית ושפתית. ד"ר ברכה ניר.

הקורס ידון בשאלות הקשורות לנושאים ספציפיים בתחומי הסמנטיקה והפרגמטיקה, בדגש על היבטים פונקציונליים של שני תחומים אלה. חלקו הראשון של הקורס יתמקד בשאלה מהו סימן לשוני ומהו ייצוג מנטאלי, ייבחן שאלות של התפתחות ייצוגים מנטאליים ויעסוק באופן נרחב בתסריט כייצוג שמסייע לדוברים לארגן את עולמם. חלקו השני של הקורס יעסוק בשימוש בשפה במסגרת אינטראקציה טבעית ויתמקד באסטרטגיות שיח, בעיקר בהקשר של השיח הקליני. במהלך המפגשים נדון באופן שבו המבנים והתכנים המשמשים את המבוגר משפיעים על ההפקה הלשונית של הילד ועל שיתוף הפעולה בין המשתתפים ונקשור בין הסוגיות הסמנטיות בהן עסקנו בחלקו הראשון של הקורס לבין השימוש בשפה בהקשר.

עבור תלמידי תכניות ההתמחות בהפרעות בתקשורת בראיה התפתחותית ועבור תלמידי תכניות ההתמחות בהתפתחות הילד, קורס זה הינו קורס קדם לסמינר "סמינר מחקר אינטגרטיבי מתקדם בהתפתחות הילד", שניתן בתוכנית הבינתחומית לתואר שני בהתפתחות הילד. בסמינר זה תיערך אינטגרציה מנקודת מבט רב-תחומית של הסוגיות שילמדו בקורס הנוכחי עם נושאים נבחרים בהתפתחות חברתית-רגשית, שפתית ומוטורית. נושאים אלה ידונו בשני הקורסים בהקשר של ילדים עם התפתחות טיפוסית ובהקשר של ילדים עם אבחנות. יחדיו, שני קורסים אלה מאפשרים דיון במושגים תשתיתיים לחשיבה הקלינית והמחקרית של אנשי מקצוע העובדים עם ילדים מתוך זווית המבט הבלשנית והפסיכולוגית (לדוגמא, ייצוגים מנטליים, אקספלורציה ומשחק, ותקשורת הורה-ילד).

2 שש"ס

הקורס יעסוק בהבנת הפתופיזיולוגיה הגורמת להפרעת הספקטרום של נוירופתיה אודיטורית והקליניקה המלווה אותו. בין הייתר, נלמד על הרקע של ההפרעה, הגדרותיה, האטיולוגיות, הסימנים והסימפטומים שלה, ביטוייה במבחנים שמיעתיים ושפתיים הן אובייקטיביים (נוירופיזיולוגיה) והן התנהגותיים, השפעותיה בקרב תינוקות וילדים (נוירופתיה קוגניטיבית) ונרכשת הן בילדים והן במבוגרים. כמו כן, נלמד על האבחון שלה ועל שיטות השיקום האודיטוריות המיושמות כיום. ציון הקורס ייגזר ממטלה לימודית לסטודנט או מבחן מסכם בסוף הקורס.

טיפול קבוצתי בשפה ותקשורת. ד"ר רוית כהן מימרן.

כולל סדנה בהנחיית גב' אדית וגנר.

2 שש"ס

בקורס נלמד את עיקרי התיאוריות והמושגים הבסיסיים בתחום הטיפול הקבוצתי. נלמד על מודלים של עבודה קבוצתית, הגורמים הטיפוליים בטיפול הקבוצתי, תהליכים בקבוצה, יחסים בקבוצה, שלבי ההתפתחות הקבוצה, תפקידים בקבוצה ועקרונות בבניית הקבוצה. בנוסף, נלמד על העבודה הקבוצתית במערכת החינוך והטיפול הקבוצתי בהפרעות בתקשורת: סוגים, יתרונות ויעילות הטיפול. **סדנה (בהנחיית גב' אדית וגנר):** טיפול קבוצתי לקידום כשרות חברתית עבור ילדים עם ASD בתפקוד גבוה. הצגת מודל עבודה בראייה אינטגרטיבי שמשלבת יסודות תאורטיים מתחום של תורת הקבוצות וגישות התפתחותיות מתחום השפה, התקשורת והקוגניציה החברתית. יוצגו דוגמאות קליניות שדרכן נזהה שלבים בהתפתחות של "הקבוצה כשלם" לצד תהליכי שינוי בתחום השיח, המשחק החברתי והאינטר-סובייקטיביות.

התפתחות המשחק הסימבולי והסוציו-דרמטי. פרופ' רחל יפעת.

2 שש"ס

הקורס יעסוק בהתפתחות המשחק הסימבולי והמשחק הסוציו-דרמטי אצל ילדים עם התפתחות רגילה. במסגרת הקורס נלמד ונדון בנושאים הבאים: משמעות הייצוג המנטאלי במשחק, השלבים בהתפתחות המשחק והמעבר ממשחק יחידני למשחק חברתי, תרומת המבוגר להתפתחות המשחק, היבטים בשיח עמיתים במשחק, יחסי הגומלין בין המשחק וההתפתחות הנרטיבית, האילוצים הקוגניטיביים והלשוניים במשחק והקשר שלהם להתפתחות האוריינית.

הערכה וטיפול מבוססי ראיות בתחום הבליעה והדיבור. ד"ר אושרת סלע וייס.

2 ש"ס

הקורס יקנה ידע עדכני בסוגיות הרלוונטיות לעבודת קלינאי התקשורת בתחום הבליעה והדיבור אצל מבוגרים וילדים. בקורס נקרא ונדון באופן ביקורתי מחקרים עדכניים. השאלות העיקריות בהן נדון הן מהי התמיכה המחקרית מאחורי הליכי אבחון וטיפול שונים בתחום הבליעה והדיבור, כיצד הממצאים יכולים להשפיע ולתרום לקבלת החלטות קליניות, ומהם המכשולים ליישום קליני של ההבנות שעולות מן המחקרים.

הדרכה קלינית – שיקום שמיעתי. ד"ר לימור לבניא.

2 ש"ס

שיקום שמיעה הוא תהליך מורכב ורב שלבי. בשלב הראשון יש לאפיין את ליקוי השמיעה, ולזהות את הצרכים התקשורתיים והחברתיים של כל מטופל, את המוטיבציות ואת ההתנגדויות לטיפול; השלב השני מוקדש לבניית תכנית שיקומית, קביעה של סוג מכשירי השמיעה, אוזניות, שיקום חד/דו צדדי, אביזרי עזר וכן תיאום ציפיות לגבי תוצאות אפשריות של השיקום; ולבסוף השלב המתמשך של ליווי ועידוד המטופלים בתקופת ההסתגלות ובמשך כל תקופת השימוש במכשירים, הנחלת אסטרטגיות תקשורתיות, כיוון המכשירים וטיפול שוטף בהם. זהו תהליך ארוך ולעתים מתסכל, הדורש הבנה עמוקה ויכולת לבחון היבטים אודיולוגיים, פסיכולוגיים, אישיותיים, חברתיים, אסתטיים וכלכליים. במהלך הדרך נדרשת לעתים קרובות גמישות רבה מצד המטפל שנדרש לערוך שינויים בתכנית השיקום בהתאם לתוצאות, לתחושות המטופלים ולשינויים בשמיעה.

בקורס נדון בהיבטים שונים של תהליכים בשיקום השמיעתי. נושאי הדיון ייגזרו ממקרים מהשטח שיוצגו על ידי הסטודנטים. ננסה לנתח יחד את הגורמים הגלויים והסמויים שעומדים בבסיס הקשיים וההצלחות בתהליכים השיקומיים במקרים שיתוארו על ידי הסטודנטים. הדיונים יהיו מלווים בחומר רקע מדעי מתוך מאמרים רלבנטיים.

רב-לשוניות. ד"ר תמר דגני.

2 ש"ס

כיצד דו-לשוניים מבינים ומפיקים מילים בשתי שפות? מהן ההשלכות הלשוניות והקוגניטיביות של השימוש ביותר משפה אחת? בקורס נבחן סוגיות מרכזיות בדו-לשוניות מתוך גישה הבוחנת את הקשר בין שפה לקוגניציה. נדון בהשפעתם של גורמים חשובים כמו גיל ואופן רכישת השפה השנייה, מידת השליטה בשפות השונות ותבניות השימוש בהן על התהליכים והיצוגים המנטאליים הקשורים בעיבוד של שתי שפות. נבחן עד כמה ידע בשפה אחת משפיע על עיבוד שפה אחרת, ועד כמה חשובה מידת הדמיון בין שתי השפות. בקורס נכיר תיאוריות פסיכו-בלשוניות מרכזיות וממצאים אמפיריים העוסקים בסוגיות אלו, ויושם דגש על מחקרים מאוכלוסייה תקינה. הקורס כולל, קריאת חובה של מאמרים והשתתפות פעילה בכיתה, הצגת מאמר בכיתה, והגשת הצעת מחקר בתחום.

פגות: ראייה התפתחותית עדכנית בלוי וטיפול. גב' רותם סלה גואטה, ד"ר אסנת עטון-עיני.

קורס משותף עם החוג לריפוי בעיסוק והחוג לפיזיותרפיה.

2 ש"ס

הקניית ידע והבנה בתהליכי התפתחות של ילדים שנולדו פגים כאוכלוסייה ייחודית בסיכון התפתחותי. הבנת הבסיס הרפואי וההתפתחותי למאפייניהם הייחודיים בתחום התנועה, התחושה, השפה והתקשורת, היבטים חברתיים-רגשיים והיבטים תפקודיים של שינה ואכילה. הצגת עקרונות מנחים ודגשים עדכניים באבחון ובטיפול.

משחק ומשחקיות: ראייה התפתחותית רב-תחומית. ד"ר אסנת עטון-עיני, גב' שרון קורנה, ד"ר מיכל ויסמן.

קורס משותף עם החוג לריפוי בעיסוק והחוג לפיזיותרפיה. הקורס יתקיים במספר ימים מרוכזים

2 ש"ס

הקורס יעסוק בהתפתחות המשחק בינקות ובילדות בהקשר תנועתי, רגשי, לשוני-חברתי וקוגניטיבי. יושם דגש על הזיקה בין התחומים השונים, יישומם הקליני והתייחסות לילדים עם צרכים מיוחדים. במהלך הקורס ויוצגו סרטים שימשו בסיס לניתוח על פי ההיבטים ההתפתחותיים השונים. הקורס יתקיים במקבץ של שני ימי רביעי ושני ימי שישי בחופשת הסמסטר.

לחשוב סביבה לראות הזדמנות: גישה רב מערכתית על התפתחות הילד. ד"ר אסנת עטון-עיני, גב' גיתית יצחקניא, ד"ר מיכל ויסמן.

קורס משותף עם החוג לריפוי בעיסוק והחוג לפיזיותרפיה. הקורס יתקיים במספר ימים מרוכזים

2 ש"ס

הקורס יעסוק בקשר התפתחות-סביבה, על בסיס תיאוריות תפיסתיות ואקולוגיות, ותיאוריות העוסקות בעיצוב והנגשה. יוצגו היבטים רב מקצועיים להבנת השפעות הסביבה על התפתחות הילד, וההשלכות על תפקודו הכוללני- מוטורי, עיסוקי, ותקשורתי. יבחנו כלים ומודלים להערכת היבטים סביבתיים בתכנון התערבות, והמשמעויות הסביבתיות השונות בהתערבות באוכלוסיות עם צרכים מיוחדים. הקורס מתאים לעוסקים בתחום ההתפתחות באופן ספציפי, ומטפלים אשר מבקשים להרחיב ולהעמיק בהבנת תהליכים בעשייה הקלינית עם מגוון אוכלוסיות.

שימוש במערכות ייצוג (דיבור, כתיבה וציור) בטיפול שפה ותקשורת. פרופ' רחל יפעת.¹ (מתוכנן

לתשפ"ד)

2 שש"ס

מערכות ייצוג של סמלים חזותיים משמשות לתקשורת והעברת משמעות באמצעות מגוון רחב של אמצעי ביטוי, וכוללות ייצוגים חזותיים מילוליים (שפה כתובה, שפת סימנים) ולא-מילוליים (למשל, ציורים, מפות, תרשימים, צילומים). מבחינה התפתחותית, בסיס ידע על מערכות ייצוג והבנה שייצוג חזותי מייצג תוכן כלשהו מאפשרים ומקלים על רכישתן של מערכות ייצוג חדשות. הקורס יעסוק במערכות ייצוג של סמלים חזותיים מילוליים ולא מילוליים. נלמד על דרכים בהן ניתן לתמוך בגיל הצעיר בהתפתחות ההבנה והשימוש בייצוגים חזותיים בתוך עשייה מהוקשרת, משמעותית, דיאלוגית ועתירת שפה ושיח, ונדון באופן שבו שילוב של מערכות ייצוג של סמלים חזותיים בטיפול עשוי לתרום לקידום התפתחות השפה הדבורה אצל ילדים עם לקויות שפה ותקשורת.

נוירופיזיולוגיה של מערכת השמיעה. פרופ' יוסי אטיאס. (מתוכנן לתשפ"ד)

2 שש"ס

הקורס יקנה לסטודנטים, בחינה מעמיקה ומפורטת של הבסיס הנוירואנטומי והעצבי של מערכת השמיעה ובכלל זה, אלקטרופיזיולוגיה של הכוכליאה, הבסיס החושי למענים אקוסטיים, Otoacoustic Emissions, ועקרונות רישום של פוטנציאלים מעוררים, קצרי ו (ABR ו ASSR) וארוכי חביון (ERP). נתמקד בהיבטים הקליניים של הנוירופיזיולוגיה של מערכת השמיעה ויישומם בסינון ואבחון הפרעות במערכת השמיעה.

אינטר-דיספלינריות במערך מקצועות הבריאות ובמערך הרפואי. ד"ר אושרת סלע וייס. (מתוכנן

לתשפ"ד)

2 שש"ס

הקורס יעסוק במערך הטיפול הרב-צוותי במבוגרים עם קשיים בתחום הפרעות בתקשורת תוך התמקדות בקשיי בליעה, קול, ודיבור. הקורס יבחן את מאפייני העבודה המשותפת של אנשי טיפול במקצועות הבריאות ובמערך הרפואי. העבודה הרב-צוותית כוללת לקיחה בחשבון של נקודות מבט רבות ומגוונות והינה הכרחית לטיפול הוליסטי ורחב שבמרכזו המטופל.

שיקום שמיעה מתקדם ושתלים במערכת השמיעה. גב' טלי גרינשטיין. (מתוכנן לתשפ"ד)

2 שש"ס

שתל השבלול מהווה פריצת דרך בתחום שיקום השמיעה. הוא נותן פיתרון שמיעתי במקרים בהם מכשירי שמיעה רגילים אינם מספקים נגישות לקולות דבור ולצלילים. בטכנולוגיה חדישה זו מומר המידע הקולי למידע חשמלי המועבר ישירות אל עצב השמיעה בעזרת מערכת אלקטרודות המוחדרות לאוזן הפנימית. לאחר הניתוח מתבצע כוונן ממוחשב של שתל השבלול (מיפוי) לצורך עיבוד אופטימאלי של השמיעה. לאחר ההשתלה נדרש תהליך ארוך של למידה שמיעית. השתלים מאפשרים לעשרות אלפי ילדים ומבוגרים ששמיעתם נפגעה בצורה חמורה עד עמוקה לשמוע. שתלי השבלול הם נכון להיום הטכנולוגיה הרפואית היחידה המאפשרת שיקום של אחד מחמשת החושים. במהלך הקורס ייחשף הסטודנט לתהליך ההערכה לקראת שתל השבלול, ילמד מהו שתל השבלול, יבין במה שונה שמיעה בעזרת השתל משמיעה בעזרת מכשירי שמיעה, יחשף לשתלי אוזן תיכונה בהשוואה לשתל השבלול, ילמד את מרכיבי מערכת השתל החיצוניים והפנימיים, יבין מונחים בסיסיים במיפוי שתל; יושם דגש על תהליכי השיקום לאחר השתל ובעיקר למידה שמיעית שמטרתה לאפשר למושתל להיסמך על חוש השמיעה לצורך פיתוח והבנה של שפה דבורה. דרישות קדם: מכשירי שמיעה כולל טכנולוגיות עיבוד צליל בעזרים אלה (במסגרת תואר ראשון להפרעות בתקשורת).

המבנה הלשוני של ערבית. ד"ר יפית מרום. (מתוכנן לתשפ"ד)

2 שש"ס

הקורס יעסוק בסוגיות מורפולוגיות ופונולוגיות עיקריות בלהגי הערבית המדוברת תוך השוואה ללשון הערבית הספרותית: כללי ההטעמה; מערכת הפועל - הבניינים נטיית הזמנים, כינויי המושא; השלילה; קטגוריות השם - הריבוי, הזוגי, היידוע. במהלך הקורס תילמד שיטת התעתיק המדעית, יתקיים דיון בנושא הדיגלוסיה בשפה הערבית ובמורכבות הלהגים השונים בארץ. כל סטודנט יתנסה בהקלטה של דובר/ת, בתעתיק הטקסט המוקלט ובניתוח מורפולוגי של הטקסט. עבודה תוגש בתום הסמסטר.

האבחון הווסטיבולרי והטיפול בחולה המסוחרר. פרופ' אביגדור שצ'ופק (מתוכנן לתשפ"ד)

2 שש"ס

בקורס ילמדו הסטודנטים את הנושאים הבאים: אנטומיה ופיזיולוגיה של המערכת הווסטיבולרית תוך שימת דגש על הקשר של האספקטים התיאורטיים לקליניקה של החולה המסוחרר ושיטות העיבוד הווסטיבולרי. הגישה לחולה המסוחרר אנמנזה ושיטות הבדיקה האוטוניורולוגית של המערכת הווסטיבולרית. בדיקות המעבדה הווסטיבולרית: ENG / VNG, כסא מסתובב ממוחשב,

פוסטורוגרפיה דינמית ממוחשבת, Subjective Visual Vertical ,Cervical and Ocular VEMP .
בדיקות ההדמיה הנוירורדיולוגיות של המערכת הווסטיבולרית. מחלות המערכת הווסטיבולרית
ההיקפית. מחלות המערכת הווסטיבולרית המרכזית. מחלת התנועה והים. טיפולים ניתוחיים
בפתולוגיות ווסטיבולריות. עקרונות השיקום הווסטיבולרי. The Vestibular Prosthesis/Implant .

3. סמינריונים

תהליכי עיבוד שמיעה מרכזית והפרעותיה. ד"ר רפי שמש.

4 ש"ס

ביסוס והעמקת הידע התיאורטי בתהליכי עיבוד שמיעה מרכזית ובהפרעותיה, דיון בהיבטים שונים של תהליכים אלו ויחסי הגומלין בין המידע המחקרי לעבודה הקלינית, הכוללת איתור אבחון והתערבות טיפולית (למשל, FM). בין היתר נדון בהגדרות של (C)APD ובקשר בינה לבין לקויות שפה, קריאה וקשב מתוך גישה מולטי-דיסציפלינרית.

קוגניציה שמיעתית. פרופ' קרן בנאי.

4 ש"ס

ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 ש"ס. תפקיד מרכזי של מערכת השמיעה הינו עיבוד של גירויים תקשורתיים מורכבים כמו דיבור ומוסיקה. בסמסטר א' ננסה להבין כיצד מעובד הסיגנל האקוסטי המורכב על ידי הרמות השונות של מערכת העצבים וכיצד עובר הייצוג העצבי טרנספורמציות שמאפשרות בסופו של דבר תפיסה שמושפעת לא רק מהמאפיינים הפיזיקליים של הגירוי אלא גם מהקטגוריה התפיסתית או הסמנטית שלו, קשב וזיכרון עבודה. בנוסף נדון בהשפעה של פגיעות מולדות או נרכשות (למשל דיסלקציה) והתמחויות ספציפיות (למשל במוסיקה) על מערכת השמיעה. סמסטר ב' יוקדש למחקר משותף בתחום. דרישות קדם: לבעלי תואר ראשון שאינו בהפרעות בתקשורת: מבוא לנוירוקוגניציה/ פסיכולוגיה פיזיולוגית/ תהליכים קוגניטיביים/ ביולוגיה של ההתנהגות או קורס מקביל.

הערכה ואבחון שפתי בילדים. ד"ר רמה נובוגרודסקי.

כולל סדנא בהנחיית גב' ארבל ברנרוט

4 ש"ס

באישור המרצה ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 ש"ס. מטרת תהליך הערכת תקשורת, שפה ודיבור אצל ילדים היא להשיג מידע רחב ככל שניתן על יכולות הילד בתחומי השפה השונים. המטרות יכולות להיות: סינון, אבחנה בין איחור לבין לקות, אפיון הקשיים, קביעת מטרות טיפול, הערכת התקדמות בטיפול ומדידה במסגרת מחקר. הסמינריון יתמקד בתהליכי איבחון של ילדים עם ליקוי שפה התפתחותי. נושאי הדיון יקבעו על סמך מקרים מהשטח שהסטודנטים יציגו. לדוגמא: איבחון שפה אצל ילדים דו-לשוניים, איבחון ילדים עם קשיים מורכבים, איבחון שפה בגילאי בית-ספר. הקורס כולל, קריאת חובה של מאמרים והשתתפות פעילה

בכיתה, הצגת מאמר בכיתה, ועריכת סמינר מחקרי (כולל הגשת הצעת מחקר, ביצוע המחקר והגשת עבודה מסכמת).

סדנה (בהנחיית גבי ארבל ברנרוט): הערכת קשר ותקשורת הורה-ילד היא תחום שבו עוסקים מטפלים רגשיים. אולם, עבור ילדים צעירים, הנמצאים עם הוריהם בתהליך האבחון ובהמשך גם במהלך הטיפול אצל קלינאיות תקשורת, יש חשיבות להבנת הקשר הורה-ילד בהקשר של הערכת שפה ותקשורת. הסדנה תציג את המודל הדיאדי ככלי להתבוננות בחדר הטיפול, תוך הדגמת מרכיבים מוכרים מתחומי השפה, התקשורת והמשחק, אשר מהווים רובד גלוי באינטראקציה ומלמדים על הרובד הסמוי הקיים בה. הסדנה תכלול הצגת מקרים מאבחון וטיפול של ילדים בגיל הרך.

קריאה ושפה: מחקר ופיתוח כלי הערכה ואבחון. ד"ר רווית כהן מימרן. (מתוכנן לתשפ"ד)

4 ש"ש"ס

באישור המרצה ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 שש"ס. הסמינריון יעסוק בסוגיות תיאורטיות, מחקריות וקליניות, הנוגעות לפיתוח ותקנון כלי הערכה לצרכי אבחון וטיפול בילדים בגיל בית ספר. דגש יושם על התאמה של כלי הערכה לאוכלוסיות רב-שפתיות ורב-תרבותיות.

אודיולוגיה גריאטרית. ד"ר לימור לביא ופרופ' קרן בנאי. (מתוכנן לתשפ"ד)

4 ש"ש"ס

באישור המרצות ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 שש"ס. תפיסה והבנה של דיבור נוטות להידרדר עם הגיל, במיוחד במצבי האזנה מאתגרים. הידרדרות זו יכולה להתרחש במקביל להידרדרות של סיפי השמיעה, אך הינה תהליך מורכב המערב שינויים קוגניטיביים וסנסוריים במערכות שונות. הסמינריון יעסוק בשאלות המעסיקות אודיולוגים וחוקרים בשנים האחרונות: מה ההשפעה של שינויים שונים שחלים עם ההזדקנות במערכות שונות, לרבות המערכת השמיעתית, על תפיסת דיבור בגיל המבוגר? האם וכיצד ניתן להפריד בין ההיבטים הסנסוריים וההיבטים הקוגניטיביים של קשיים בעיבוד דיבור אצל קשישים? באיזו מידה תורמים השימוש במכשירי שמיעה ותוכניות אימון למיניהן לשיפור הבנת דיבור באוכלוסייה המבוגרת? הסמסטר הראשון יוקדש לדיון במחקרים קודמים בעזרת הרצאות פרונטאליות ומצגות סטודנטים ולתכנון עבודת מחקר משותפת בהיקף קטן. הסמסטר השני יוקדש לעבודת המחקר ולהצגתה.

שפת סימנים ושתל. ד"ר רמה נובוגרודסקי. (מתוכנן לתשפ"ד)

כולל סדנה בהנחייתה של ד"ר נעמה צח.

4 שש"ס

באישור המרצה ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 שש"ס.

האם שתי שפות מהוות יתרון או חיסרון בתהליך רכישת שפה בקרב ילדים עם צרכים מיוחדים? ילדים עם לקות בשמיעה מסמנים מהווים מקרה ייחודי של דו לשוניות וזאת מכיוון שניתן לסמן ולדבר במקביל. תהליך רכישת השפה בקרב ילדים אלה מעלה שאלות תיאורטיות וקליניות הנוגעות לקשר בין שפה ושמיעה. בהקשר זה עולות שאלות הנוגעות לגישות התערבות אצל ילדים דו לשוניים ואצל ילדים עם ליקוי בשמיעה בפרט. הקורס יעסוק בשאלות אלה תוך סקירת מחקרים עדכניים בתחום. הקורס כולל, קריאת חובה של מאמרים והשתתפות פעילה בכיתה, הצגת מאמר בכיתה, ועריכת סמינר מחקרי (כולל הגשת הצעת מחקר, ביצוע המחקר והגשת עבודה מסכמת).

סדנה (בהנחיית ד"ר נעמה צח): טיפול באנשים מבוגרים אחרי השתלה שבלולית. הצגת הנושאים המרכזיים המייחדים את תהליך השיקום ואימוני השמיעה באנשים מבוגרים לאחר השתלה שבלולית ואת האתגרים העומדים בפני המטפלים והמטופלים. יוצג מודל עבודה הוליסטי לצד מטרות עבודה קונקרטיות שמטרתן להוביל את המטופל המבוגר לשימוש מיטבי בשתל, להפקת תועלת תקשורתית מקסימאלית ממנו, ולשיפור באיכות חייו.

אודיולוגיה מינקות לבגרות. פרופ' יוסף אטיאס. (מתוכנן לתשפ"ד)

4 שש"ס

באישור המרצה ניתן לקחת את סמסטר א' בלבד כקורס בחירה בהיקף של 2 שש"ס.

הסמינריון יעסוק בהתפתחות נורמאלית של תפקודים שמיעתיים לאורך רצף הגילים, כולל ספי שמיעה, מיקום צליל במרחב, שמיעה דו אוזנית וכדו'. כמו כן יעסוק הסמינריון בהפרעות בתפקוד אודיטורי ובהתאמת דרכי ההתמודדות והשיקום השמיעתיים כפונקציה של גיל.